

Milan ŠIMUNOVIĆ, predsjednik Stalnog odbora

UVOD U RAD XVII. KATEHETSKE LJETNE ŠKOLE

Pozdrav

Poštovani sudionici 17. katehetske ljetne škole!

U ime Stalnog odbora KV BKJ, kao organizatora i voditelja katehetskih ljetnih škola, želim vas pozdraviti i izraziti priznanje što ste unatoč ovoj izuzetno velikoj vrućini i sparini te financijskim teškoćama ipak došli na Katehetsku ljetnu školu. U tome vidimo veliki znak povjerenja u program koji smo vam ove godine ponudili, to jest da će se isplatiti uloženi trud.

Posebnu zahvalnost dugujemo domaćinu ovogodišnje ljetne Škole, zadarskoj Crkvi na čelu s mons. Marijanom Oblakom, najprije na spremnosti da prihvati pokroviteljstvo i organizaciju ovogodišnje Škole, a onda i na lijepim riječima koje nam

je maločas uputio. Naše priznanje je tim veće što je to ove godine prihvatio i uz svoje zdravstvene probleme, pa mu ovom prigodom u ime sviju sudionika želimo potrebito zdravlje i snagu za daljnji natpastirski rad.

Zadarska Crkva već po treći put prima Katehetsku školu. To je znak koliko joj je na srcu dobro naše domovinske Crkve, koje nudi upravo Biskupska konferencija, to jest promicanje katehetskog rada koji je, koliko mi je poznato, ovdje na zavidnoj visini. O tome svjedoče i brojna nastojanja. Rijetko koja mjesna Crkva ima na početku „pastoralne godine” katehetski dan kao što je to ovdje u Zadru, a u vidu neposredne priprave za pastoralno-katehetski rad. To ove godine nadomješta ova Škola. Zato se radujemo prisustvu domaćega klera, redovnika i redovnica, u nadi da ćemo im pomoći u njihovim nastojanjima.

Zahvaljujemo predsjedniku KV BKJ mons. Ćirilu Kosu na pozdravnim riječima, kada već zbog svojih obaveza nije mogao doći na sam početak. Dozvolite da na poseban način pozdravim danas izuzetnog sudionika i predavača, šibenskog biskupa mons. Srećka Badurinu. Bit će to veliko obogaćenje za Školu da okvirno i glavno predavanje održi upravo biskup, kao stručnjak teolog-moralist i pastoralni djelatnik. Sa svom skromnošću i u isto vrijeme sa zahvalnošću izražavam radost i stoga što sam s njime kroz osam godina mogao surađivati u župi sv. Mateja-Viškovo, gdje je i samostan oo. trećoredaca.

Ovdje pozdravljamo i generalnog tajnika BKJ mons. dra Vjekoslava Milovana koji ovdje ne samo po službi prati sve što se u nas događa, već na osobiti način podupire sve inicijative, a posebno katehetsku. Valja ovdje istaknuti veliki i dalekosežni pothvat naše Biskupske konferencije, a u organizaciji Tajništva BKJ, na izradbi „Smjernica za novu evangelizaciju”, te pastoralnog plana i programa, kako ste mogli pratiti iz izvještaja sa zasjedanja BKJ. Uza sve to što se na momente zapažaju trendovi određene stagnacije i umora, ipak treba reći da se na razini ove domovinske Crkve pokreću brojne inicijative koje žele odgovoriti na izazove suvremenoga i uvelike sekulariziranoga svijeta. Uvjeren sam da će i ovogodišnja Škola pomoći u tom nastojanju naših biskupa i svih pastoralnih radnika.

Pozdravljamo o. Alfonza Orlića, provincijala franjevačke provincije sv. Jeronima sa sjedištem u Zadru koji inače, kao i ovim prisustvom, podupire katehetski rad. Isto tako pozdravljamo i o. Jozu Milanovića, benediktinca, priora jedinog muškog benediktinskog samostana na Čokovcu, a u čijoj se najstarijoj opatiji i crkvi sv. Krševana sada nalazimo.

Želimo posebno pozdraviti Tehnički odbor nadbiskupije domaćina pod vodstvom neumornog i domišljatog mons. Ivana Prende, rektora Sjemeništa. Već sam doček ukazuje dovoljno na sve ono što su uradili do početka Škole i kako su se ozbiljno pripremili da budu na usluzi sve ove dane.

Razlozi za tematiku ovogodišnje Škole

Dug je bio put do opredjeljenja za okvirnu temu ovogodišnje Škole. U raznim susretima na razini odbora i brojnih suradnika sve više je dolazila do izražaja misao da je jedan od temeljnih zadataka kateheze stvaranje autentičnih kršćanskih zajednica, Crkve u stanju služenja. Predlaganjem ove teme uvjereni smo da smo u kontinuitetu s prošlogodišnjom Školom u Subotici. Ove godine stavljamo naglasak na

znakove koji „prate” evangelizaciju, a to su koinonija, dijakonija i martirija. Crkva se predstavlja prvenstveno kroz čine, ne dakle samo onim što govori već u prvom redu onim što čini. U tom smislu odabrali i vrednotu dijakonije, konkretno djelotvorne ljubavi, što je Crkva na Drugom vatikanskom saboru stavila u središte svoga poslanja. Ako je dijakonijska dimenzija bitna u poslanju Crkve (tj. integralna promocija čovjeka), onda kateheza ima zadatak da uvodi u eklezijalnu dijakoniju, za pravo to je kriterij autentičnosti njezina poslanja (*ad intra* i *ad extra*).

Nakon višekratnih sastanaka, te pronalaženja suradnika za obradu ove teme, opredijelili smo se za temu i naslove kako ih čitate u programima koje ste dobili. Dozvolite da vam letimično predstavim glavne misli koje će trebati doći do izražaja.

OKVIRNA je tema Škole dakle ODGOJ U VJERI I DIJAKONIJA. Konkretnije: Kateheza i djelotvorno življenje vjere.

Temu ćemo analizirati kroz 6 predavanja i 4 priopćenja. Prvo i načelno predavanje održat će, kako sam već naglasio, mons. dr. Srećko Badurina, šibenski biskup. Crkva je u svojoj biti služiteljica ljudi. Želimo odgovoriti na pitanje: što znači da je ona „službenica Gospodnja”, pozivajući se na Mariju kao uzor Crkve. Da li Crkva za ljude, radi ljudi i njihova spasenja. Tu se odmah nadovezuje i pitanje koje traži pravi odgovor kako ne bi došlo do nesporazuma bilo na razini shvaćanja Crkve unutar nje same, bilo na razini Crkve-društva.

Kateheza i dijakonija: Naglasci u sadržajima i metodičkim pristupima

Ovo predavanje drži o. dr. Tonči Trstenjak, član našeg Stalnog odbora i urednik revije „Obnovljeni život”. Kateheza je uvođenje u otajstva vjere i u život Crkve. Uz naviještanje i liturgiju dijakonija je jedan od triju bitnih funkcija u crkvenom djelovanju. Njezino mjesto u katehezi samo rijetki stavljaju pod znak pitanja. Crkveni dokumenti izričito traže da se kroz katehetsko djelovanje vjeroučenici odgajaju za djelotvornu vjeru, da se aktivno odgajaju za cjelovito oslobađanje čovjeka, otkrivajući probleme i zauzimajući se za njihovo rješavanje. Kako to postići kroz katehetski proces pitanje je koje se nameće svakom kateheti. Na to će se ovdje pokušati odgovoriti.

U predavanju „Kršćanska zajednica i dijakonija” želimo ukazati na dijakonalni sadržaj pastoralna, na mjesto i ulogu kršćanske zajednice u društvu, dijakonalnu strukturu župne zajednice, koji su nosioci dijakonije u župi te koje bi mogle biti perspektive u našoj situaciji, uz očitu potrebu promjene određenih naslijeđenih mentaliteta te na stvaralačku prisutnost Crkve u sadašnjem trenutku. O tome govori o. Bono Šagi, poznati pastoralni radnik, župnik u Varaždinu, pisac i ponovno izabrani provincijal oo. kapucina.

Bit će korisno vidjeti značenje jedne nove strukture u župnom pastoralu, tj. župnog pastoralnog vijeća, u procesu služenja župnoj zajednici. Bit će to potrebno i za odgoj djece i mladih kroz katehezu za sudjelovanje u tim strukturama služenja, a posebno za nas same koji se još uvijek nekako ne snalazimo u pravom postavljanju zadataka tog pastoralnog tijela. O tome će govoriti o. Stipe Nimac, župnik Gospe Lurdske u Zagrebu.

Dr. Marko Pranjic, ravnatelj Katehetskog salezijanskog centra i glavni urednik „Kateheze” govorit će o preventivnom odgoju u služenju mladima. Današnja pedagogija i katehetika shvatile su da je ne samo aktualna nego goruća potreba držati se starog principa „bolje spriječiti nego liječiti”. To je već veliki pedagog u praksi, don Bosco, pokazao svojom metodom preventivnog odgoja. Kateheza cjelokupnim zahvatom upravo smjera da pomogne mladome čovjeku da se stvaralački postavi, a ne samo obranaški, tj. da pomogne mladome čovjeku da se snađe pred brojnim izazovima suvremenog društva na svim razinama. Tu naša kateheza ima šanse u moru pojava i zastranjenja, počev od onih svjetonazorskih pa do raznih ovisnosti kao što je droga i dr. Kao katehete dužni smo otvorenije pogledati „stvarnosti u oči”, jer možda i nismo još dovoljno svjesni koliki su problem razne „ovisnosti” naših mladih; da vidimo, kako kaže njemački kateheta Feifel, „od koga su sve zarobljeni i tko to njima vlada”, te da ukažemo na načine prevencije kroz naš katehetski rad.

Dijakonija kao bitni vid života ne može biti prava dijakonija ako Crkva nije tamo gdje je ljudi očekuju. Posebno su važne i delikatne razne krizne situacije. Tada se pomoć najčešće i traži.

Očigledno je da je upravo tada izuzetno važno i znati djelotvorno intervenirati. Krivi potezi u takvim slučajevima mogu imati teške posljedice, koji put nepopravljive. Time se bavi pastoralna konzultacija ili „savjetovanje”, kao način pomažanja čovjeku. O tome će govoriti Nikola Radić, socioterapeut, župnik u Rabu.

Jedno od najosjetljivijih pitanja jest upravo pitanje ljudske patnje. I kako se postavlja naša evangelizacija i katehizacija. Današnji čovjek očekuje drugačiji pristup, i teoretski i praktični, osobito. Opredijelili smo se za analizu nekih naših evangelizacijskih priručnika koji predstavljaju i staru i novu i umjerenu evangelizacijsko-katehetsku školu u našoj Crkvi, tj. kakav je govor o ljudskoj patnji u izabranim priručnicima, osvrt na polazišta i sadržaje, te koje bi bile sugestije za nacrt kateheze o ljudskoj patnji. O tom govori o. dr. Bernardin Škunca, naš liturgijski stručnjak i novoizabrani gvardijan samostana sv. Frane ovdje u Zadru.

Jedno od izazovnih i, moramo priznati, za nas novih pitanja na katehetskim ljetnim školama jest i tretiranje hendikepiranih. Stavili smo u naslov da su oni izazov i prilika za evangelizaciju. Koliko to traži promjenu načina evangelizacije, liturgije i cjelokupnog vjerskog života zajednice. Koji bi bili oblici evangelizacije hendikepiranih u Crkvi kod nas? O tome govori liječnik dr. Marijan Šef, isusovac iz Ljubljane. S tim u vezi bit će riječi o pastoralnom radniku i njegovoj prisutnosti u bolnicama, o čemu će govoriti vlč. Luka Depolo, urednik „Maka”, a o zauzetosti za čovjeka i oblicima religioznog odgoja ne samo u ustanovama Karitasa već u njihovom cjelokupnom radu i u obiteljima reći će nešto voditeljica Karitasa Jelena Brajša.

Na kraju važno je ponovno postaviti pitanje našeg katehetskog plana i programa te o osposobljavanju pastoralnih djelatnika za njegovo ostvarivanje. Sudionike će očitito zanimati dokle smo stigli u izradbi našeg Katehetskog plana i programa za djecu, mlade i odrasle svih životnih dobi i kako se svi možemo uključiti u konačno oblikovanje, a pogotovo koje su konkretne mogućnosti pastoralnih djelatnika za kvalitetno i kreativno evangelizacijsko-katehetsko djelovanje u našoj Crkvi. O tome govori dr. Josip Baričević, tajnik KV BKJ, ravnatelj Kate-

hetskog instituta pri BF u Zagrebu i ujedno koordinator komisije KV za izradu spomenutog plana.

Timski rad

Timski rad je na našoj Školi od posebne važnosti. O sadržaju tog rada bit će riječi večeras u prezentaciji, pa sada o tom neću posebno govoriti. 16 voditelja spremalo se zajednički i pripremilo nacрте i materijale na teme pojedinog dana. S vašim stvaralačkim doprinosom to će biti veliko obogaćenje za daljnji rad.

Na kraju Škole pokušat će se, nakon tjednog praćenja cjelokupnog rada, dati sažetak u obliku izlaganja: Kako je i koliko je naše evangelizacijsko katehetsko djelovanje u službi integralnog promaknuća čovjeka. To će učiniti predsjednik Stalnog odbora i novoimenovani župnik Marijina Uznesenja u središtu Rijeke dr Milan Šimunović.

Za ovu godinu predvidjeli smo da euharistiju slavimo svi zajedno na početku i završetku Škole. Prvu predvodi mons. Marijan Oblak, a završnu mons. Ćiril Kos. U ostale dane, kao što smo nekad znali činiti, euharistija će biti po timovima: Prvi tim na Voštarnici, drugi i treći u kapeli Sjemeništa i svećeničkog doma, a četvrti u crkvi sv. Frane.

Večernji programi

Priredili smo i večernje programe koje smo nazvali „fakultativnim”, to znači da pružamo mogućnost i tko želi dobro je da sudjeluje. Naime rad preko dana je naporan pa ne želimo s nekim „službenim programima” obavezivati sudionike i u večernjim satima. U međuvremenu imat ćete priliku pogledati i videokasetu o KLJŠ u Subotici i čak o drugoj sarajevskoj školi. Bit će zacijelo lijepo iznenađenje na kraju Škole i zabavna večer na kojoj nastupa zadarska klapa „Donat”.

S ovim bih završio generalnu prezentaciju rada Škole, uz molbu da se dobro pridržavate napomena našeg Tehničkog odbora, koje imate u Biltenu, kako bi se Škola mogla nesmetano odvijati. Sretno i svima na višestruku korist.